

Innehållsförteckning

Förord	8
Inledning	11
Bibeln's svar angående frommas lidanden	13
Varför skrevs boken om Job och av vem?	15
I. En kort översikt över innehållet i	
boken om Job	18
Job 1–2, Jobs fromhet och Satans angrepp	18
Job 3, Jobs första tal inför sina vänner	20
Job 4–31, Vännernas förklaringar till Jobs lidande och Jobs svar	21
Job 32–37, Elihus ord i besvikelse över både vännernas och Jobs ord	22
Job 38–42, Herrens svar till Job och hans upprättelse	23
II. Bokens viktiga inledning (Job 1–2)	25
1:1–5, Job och hans tid	25
1:6–22, Jobs första prövningar	26
2:1–10, Satan ger sig inte	29
2:11–13, Jobs tre vänner	30
III. Dialogen mellan Job och hans vänner	
(Job 3–31)	34
3:1–26, Jobs första tal	35
4:1–5:27, Elifas första tal	36
6:1–7:21, Jobs svar	37

8:1–22, Bildads första tal	39
9:1–10:22, Jobs svar	40
11:1–20, Sofars första tal	42
12:1–14:22, Jobs svar	42
15:1–35, Elifas andra tal.....	45
16:1–17:16, Jobs svar	46
18:1–21, Bildads andra tal.....	49
19:1–29, Jobs svar	50
20:1–29, Sofars andra tal	54
21:1–34, Jobs svar	56
22:1–30, Elifas tredje tal.....	57
23:1–24:25, Jobs svar	59
25:1–6, Bildads tredje tal.....	62
26:1–14, Jobs svar	63
27:1–31:40, Jobs sluttal.....	64

Exkurs om Guds hand i Job 27:11

IV. Elihus fyra tal (Job 32–37)	77
32:6–33:33, tal 1.....	77
34:1–37, tal 2.....	80
35:1–16, tal 3.....	81
36:1–37:24, tal 4.....	82

V. Guds första tal till Job (38–39)	85
--	-----------

VI. Guds andra tal till Job (Job 40–41)	90
--	-----------

Lidandets varför?	93
-------------------------	----

Behemóth och Livjathán (Leviatan).....	98
--	----

VII. Job svarar Herren (Job 42:1–6)	101
--	------------

VIII. Herrens dom och Jobs återupprättelse (Job 42:7–16)	103
---	------------

Förord

Boken om Job handlar främst om de gudfruktigas lidande. I centrum av boken står kap 3–31, samtalen mellan Job och hans tre vänner med anledning av Jobs svåra lidande. Vad är orsaken till Jobs lidande? Utgår man från Guds lag som kräver gudsfruktan, godhet och rättfärdighet, måste väl Job ha levt allt annat än gudfruktigt, eftersom han drabbats av så svåra olyckor? Så tänkte Jobs vänner och det ligger i människans natur alltifrån syndafallet att tänka lagiskt.

Men enligt de inledande två kapitlen kan inte den gudfruktige Jobs svåra lidande ha ogudaktighet som orsak. För Job är verkligen gudfruktig, ja, frommare än alla andra syndare på jorden: *"På jorden finns ingen som är så from och rättsinnig, ingen som så fruktar Gud och undviker det onda"* (Job 1:8, 2:3). Så orsaken till Jobs lidande är inte straff för ogudaktighet utan något annat. Vi får veta av bokens inledning att orsaken är Satan som far runt över hela jorden för att locka också de gudfruktiga att förbanna Gud i stället för att förtrösta på honom. Men varför sätter inte Gud, den allsmäktige och allvise, direkt stopp för Satans ondskefulla verksamhet i världen? I stället får vi veta i bokens inledning att Gud *tillåter* Satan att utsätta Job som

är den frommaste människan på jorden för mycket svåra prövningar. Satans syfte är att få denne fromme man att överge sin gudsförtröstan och förbanna Gud. Men det är inte Guds avsikt. Han som är den ende som kan upptända och bevara tro hos syndare vill inte utsläcka den frommes tro utan tvärtom stärka tilliten till honom. *Så varför tillåter Gud Jobs svåra prövning? Det är den stora frågan i boken om Job.*

Svaret på den frågan kan inte mänsklig vishet komma fram till, eftersom människan av naturen tänker lagiskt. Hon är främmande för evangeliet som är den enda räddningen från ondskan. Det måste uppenbaras för henne av en vishet som övergår mänskligt förstånd. Att Guds vishet verkligen övergår allt mänskligt förstånd uppenbaras redan i Guds förunderliga skapelse genom ”de verk han [Gud] har skapat” (Rom 1:20), ”den allmänna uppenbarelsen”. Men *hur* Gud besegrar Satan och all ondskan lär människor bara känna genom ”Guds särskilda uppenbarelse”, Guds heliga och frälsande ord genom Mose, profeterna och apostlarna.

Det som är mycket viktigt i en bibelbok nämns ofta i dess inledning. Så är det också med denna bok. I kap 1–2 får *vi läsare* av boken information om *vad som hade skett i den osynliga, himmelska världen*, innan den gudfruktige Job drabbades av sitt svåra lidande. Huvudpersonerna i boken, Job och hans vänner, fick inte denna information i förväg. En viktig huvudpoäng är att vi som läsare ska få inblick i *hur svårt Job och hans tre vänner, ja alla människor, har att förstå de gudfruktigas lidande.*

Utan Guds uppenbarelse famlar vi efter sanningen. Förlitar vi oss på mänsklig visdom kan vi inte förstå Guds kärleksfulla syfte med de gudfruktigas lidande, inte heller att människans enda frälsning från evigt lidande är den syndfrie Återlösarens strafflidande och laguppfyllelse i vårt ställe.

Enligt en bibeltolkning som inte kan acceptera Guds övernaturliga uppenbarelse blir kap 1–2 ett problem. Dessa kapitel, som är helt avgörande för en rätt tolkning av kap 3–31, anser många bibelkritiker vara malplacerade och en del av ett senare tillagt ramverk. Men för en rätt texttolkning gäller givetvis den föreliggande texten som ska tas på allvar vid tolkningen. Annars tolkar man och läser in i texten något annat än boken om Job.

När det gäller bokens grundtext vittnar den om en tidig tillblivelse och är delvis inte så lätt att översätta. Jag har i stort citerat efter Svenska Folkbibeln översättning 1998 och 2015. Men där det går att lyfta fram textens innebörd lite tydligare har jag utgått direkt från grundtexten och nyöversatt.

Västerås i juni 2026
Seth Erlandsson

Inledning

I centrum för den fromme Jobs svåra lidanden och plågor står frågan: *Varför?* Den frågan ställs också på andra ställen i Bibeln. Asaf berör denna fråga i den 73:e psalmen: *Varför drabbas gudfruktiga och fromma av lidande när "gudlösa är fria från plågor fram till sin död?"* (v 4). *"Jag funderade och försökte förstå det, men det var för svårt för mig"* (v 16). Enligt den 77:e psalmen plågas Asaf likt Job av svåra prövningar och skriver: *"Jag grubblar i mitt hjärta och min ande undrar: Ska HERREN förkasta för evigt och aldrig mer visa nåd? Är hans godhet borta för alltid?"* (v 7–9). Också för Job såg det ut som om Guds godhet som han så rikligt fått erfara nu var borta. Det var som om han var helt övergiven av Gud och det skakade honom oerhört. Han brottas med frågan "varför" i Job 3–31, när vännerna inte kommer med tröst utan med förklaringar till hans lidande grundade på falska anklagelser utifrån ett lagiskt tänkande. Han plågas så svårt av övergivenheten, både fysiskt och psykiskt, att han frågar flera gånger: *Varför måste jag leva? "Varför tog du mig ut ur moderlivet?"* (10:18). *"Varför fick jag inte dö vid födseln?"* (3:11). *"Varför blev jag inte nergrävd som ett dödfött foster?"* (3:16).

Många har grubblat och funderat likt Asaf när de försökt förstå varför gudfruktiga och fromma människor måste lida. Esraiten Heman skriver: *"Varför, HERRE, förkastar du min själ? Varför döljer du ditt ansikte för mig?"* (Ps 88:15). Och Job, varför drabbas han så svårt, han som enligt HERRENS ord till anklagaren Satan var frommare än alla andra på jorden? *"På jorden finns ingen som är så from och rättfärdig, ingen som så fruktar Gud och undviker det onda"* (Job 1:8).

I kung Davids Messiasprofetia står också *varför* i centrum: *"Min Gud, min Gud, varför har du övergett mig? Jag ropar och klagar, men min frälsning är fjärran... Ändå är du den Helige, den som tronar på Israels lovsånger"* (Ps 22:2,4). När Jesus lider på korset, ställföreträdande för alla människors alla synder, tillämpar Guds evige Son dessa Davids ord på sig. Den enda syndfria människan, Människosonen som är sann Gud och sann människa i en person, måste som alla människors ställföreträdare lida *den gudsövergivenhet som alla syndare förtjänat lida*. Hans gudsövergivenhet i alla människors ställe var ett lidande värre än någons. Han bar ju *alla* människors synd! *"Min själ är djupt bedrövad ända till döds... Min Far! Om det är möjligt, så låt den här bägaren gå förbi mig. Men inte som jag vill, utan som du vill... Min Far, om den inte kan gå förbi mig utan jag måste dricka den, så ske din vilja"* (Matt 26:38,39,42). *"Nu är min själ i ångest. Vad ska jag säga? Far, fräls mig från denna stund? Nej, det är för denna stund jag har kommit"* (Joh 12:27).